

REGENERACE SÍDLIŠTNÍ ZELENĚ v k. ú. Medlánky – SÍDLIŠTĚ JABLOŇOVÁ

Celé území je rozčleněno na 11 samostatných částí, směrem ze severu na jih:

01. Jabloňová, Podpěrova
02. Višňová
03. Třešňová
04. Ovocná
05. Meruňková
06. Mandloňová
07. Hrušňová
08. Polívkova
09. Suzova
10. Broskvoňová
11. Ostružinová, Rybízová, Jabloňová

Současný stav a návrh řešení – koncept

Navrhovaná řešení v obecné rovině u všech ulic vychází z předpokladu, že chceme vytvořit příjemný uliční prostor, kde je navrženými úpravami podpořena přehlednost prostoru (bezpečnější místo), výsadbami nových kvetoucích dřevin v pravidelném rastru vznikne pro každou ulici specifická atmosféra – každá ulice bude mít svůj vlastní charakter. Při výběru navrhovaných dřevin je přihlédnuto k faktu, že současnou zeleň tvoří převážně jehličnany (většinou přehuštěné výsadby) a celkově je druhová skladba stávajících dřevin velmi chudá.

Nově navržené druhy (kvetoucí – jaro či léto, listnaté – listy barví na podzim a ožíví také ulici) vychází i z názvů jednotlivých ulic (např. okrasné jabloně – Jabloňová, okrasné třešně – Třešňová, okrasné višně – Višňová atd.). Veškeré výsadby stromů dodržují nám známá ochranná pásma vedení stávajících inženýrských sítí (dále jen IS), pouze je nutné doplnit, kde vedou jednotlivé přípojky vody a kanalizace (snad v archivech jednotlivých správců SV). V keřovém patře se pokoušíme zachovat stávající živé ploty i přes fakt, že vedou v ochranných pásmech stávajících IS.

Listnaté keře jsou situovány poblíž budov tak, aby dotvářely určitý rámec ulice, vytvářely příjemný prostor (obytná ulice) a nevytvářely optické bariéry (větší pocit bezpečí). Veškeré keře budou vysazeny minimálně 1-1,5 m od hrany okapových chodníků (dle šířky dospělých keřů) tak, aby nezasahovaly do fasád. Vždy je přihlédnuto k výšce oken prvního obytného podlaží, keře nebudou zasahovat nikdy do oken obytných pater.

Obecně lze konstatovat, že by stálo za to považovat o větším kácení stávajících jehličnanů, a to zejména v prostoru před domy (v prostoru ulic). Z našeho pohledu byly prozatím navrženy ke kácení dřeviny zejména ve špatném pěstebním a zdravotním stavu, ale byli bychom rádi, pokud se domluví obyvatelé domů, aby proběhlo odstranění veškerých vzrostlých jehličnanů v předzahrádkách v uličním prostoru, a tím by vznikl tolik potřebný prostor pro nová uliční stromořadí. Nově navržené stromy jsou vždy malokorunné – výběr je podřízen prostorovým možnostem, v některých případech jsou navrženy pouze keře naroubované na kmínek (okrasné višně, muchovníky apod.).

Skupiny jehličnanů – remízky – stávající skupiny jsou přehuštěné, v některých případech budou navrženy probírky. Pokud se nachází někde v blízkosti oken, nabízí se řešení odstranit část skupiny – v tomto případě je třeba si ale uvědomit, že pak zůstane odhalena část stromů s jednostrannými korunami, které budou v části, kde byl původní porost, bez koruna a proschlé – budou nevzhledné (jedná se zejména o skupiny se smrky a douglaskami, u borovic to není tak markantní), je tedy na místě zvážit odstranění skupiny celé (netýká se všech ulic).

Obracíme se tedy na obyvatele jednotlivých bloků, aby se domluvili na společné představě, zda se jim návrh líbí, zda by chtěli něco pozměnit, případně zda by chtěli domy více uvolnit z příliš blízko vysazených stromů, v této fázi je možné ke všem těmto připomínkám přihlídnout a zpracovat je.

Nově navržené dřeviny jsou popsány i s fotografiemi na konci tohoto dokumentu.

Další navrhovaná péstební opatření na stávajících dřevinách (řezy, ošetření dutin a poranění apod.) – jsou součástí samostatného výkresu – současný stav.

11. Ostružinová, Rybízová, Jabloňová

Řešené území tvoří bytové domy na ul. Rybízová, Ostružinová, přilehlá ulice Jabloňová, dále prostor směrem k ul. Kuřimské, psí výběh a prostor před Domovem pro seniory.

Současný stav

V prostoru ulice Ostružinová tvoří uliční zeleň stávající stromořadí (jeřáby jsou ve zhoršeném zdravotním i péstebním stavu) v kombinaci s keřovými porosty (svídy, hlohyně, jehlícnany, ptačí zob), které oddělují chodník od parkování a obslužné komunikace nebo vyplňují prostor mezi budovami a chodníkem. Za budovami se nachází přestárle keřové porosty. Dětské hřiště mezi ulicemi Ostružinová/Rybízová není ničím osázeno, chybí přístínění herního prostoru. Dále je prostor mezi oběma ulicemi tvořen menším svahem s výsadbou bříz a borovic, nad kterými se nachází sportovní hřiště (zpevněná plocha, koš na basket) a volná trávnická plocha otevřená směrem do svahu, kde nyní na soukromé parcele probíhá výstavba nového domu. Prostor před domy Rybízová 1 až 7 tvoří výsadby keřových porostů (ptačí zob, hlohyně). Jedná se opět o starší výsadby, díky prováděným výkopovým a stavebním úpravám domu jsou porosty tvarově narušené. Stávající půlkruhové posezení je zanedbané a nepůsobí dojmem příjemného prostoru – nachází se zde pouze dvě lavičky, keřové porosty v okolí nejsou upravené a celý prostor stojí za nové estetické přeřešení.

Prostor za domy Rybízová a Hudcova tvoří trojúhelník vymezený domy a garážemi, část zaujímá parkoviště, část obslužné komunikace, část tvoří trávnická plocha s výsadbami. Dominantou prostoru je remízek z borovic, a dále vzrostlý topol poblíž garáží. Do trávnické plochy ve střední části jsou nekonceptně vysazeny borovice, svitel, mandloň a další dřeviny, část je tvořena výsadbami obyvatel přilehlých domů. Za domy Jabloňová 1-3-5 jsou pouze zbytky keřových porostů, a zejména nově vysazené keře obyvateli přilehlých vchodů (ibišky na kmínku apod.).

Svah směrem k ul. Hudcova je celý porostlý – tento porost smíšených stromů s podrostem listnatých keřů na svahu je velice významný, neboť tvoří optickou i hlukovou bariéru mezi obytným klidovým prostorem kolem domů a provozně vytíženou ulicí Hudcova (hlavní příjezdová komunikace do Medlánky ve směru z centra města). Významné je také lipové stromořadí lemující ul. Hudcova.

Blok domů Jabloňová 22-28 tvoří uzavřený celek se svými vnitrobloky, které nejsou v rámci tohoto projektu řešeny. Směrem do ulice Jabloňové (před hlavními vstupy) se nachází úzké zatravněné pásy bez výsadeb, pouze část plochy je osázena živým plotem z ptačího zobu, který je ale mezernatý (osázení okraje jedné terasy) a na dvou místech zůstal zachován původně vysazený brečťan. Z jižní strany tohoto bloku domů je mezi parkovací pásy vysazeno lipové stromořadí. Prostor za domem zůstal jako pozůstatek původních volných nevyužitých ploch, luční trávník se zbytky původních dřevin (topol, vrby, myrobalán), keřové výsadby jsou soustředěné do pásu oddělující stávající panelovou komunikaci a sousední zahrádky. Přimo za bytovými domy se nachází malé dětské hřiště osázené jeřáby, kterým se zde ale moc nedaří.

Psí výběh je tvořen uzavřeným oploceným areálem, v mírném zatravněném svahu jsou umístěny cvičební prvky pro psy, vzrostlou zeleň tvoří porost na prudším svahu směrem k sousedním zahrádkám, nedávno zde byly vysazeny dva javory, kterým se ale nedaří, jeden je značně proschlý a druhý již zcela odumřel. Plocha psího výběhu je hodně osluněná, nové

výsadby do tohoto prostoru by byly velmi vhodné, je však nutné zajistit ochranu před psy a jejich vyměšováním (jinak nová výsadba do roka odumře – je nutné zajistit dostatečný prostor kolem kmene tak, aby se ke kmeni psi nedostali).

Prostor v blízkosti Domova pro seniory – bezprostřední okolí Domova je zčásti nově osázeno (je vytvořen nový záhon s výsadbami keřů a trvalek). Navazující plocha s parkovišti je tvořena pouze trávníkem a třemi prvky – v centrální kruhové ploše se nachází solitérní javor, poblíž kruhové plochy je lípa, a třetím prvkem je skupinka topolů.

V současné době tvoří kostru stromových dřevin jehličnaté i listnaté dřeviny, které se nachází převážně po obvodu řešených ploch., Ze stromů jsou nejhojněji zastoupeny druhy borovice, lípy a břízy, ojediněle javor, topol, vrba a ovocné druhy vč. ořešáku. Z původní kompozice je patrné osázení větších keřových ploch u vstupů do domů (z obou stran), dále významná uliční stromořadí z lip a optická bariéra – porost na svahu k ul. Hudcově. Keřové patro je značně přestárlé a ve většině případů je kromě věku jeho zdravotní stav poznamenán nevhodnou péčí – u listnatých keřů dochází k pravidelnému seřezávání na výšku 1-1,2m i u dřevin, u kterých tvarování není žádoucí, keře pak silně prosychají. Výsadby velkých skupin přestárlých jalovců jsou napadené rzí a jedná se o druh, který do uličního prostoru nepatří. Stávající živé ploty jsou značně mezernaté a většinou také přestárlé.

K odstranění jsou navrženy dřeviny přestárlé a ve velmi špatném pěšebním stavu, to se týká zejména keřových listnatých skupin a skupin starých jalovců. Ze stromového patra jsou navrženy k odstranění opět stromy zcela uschlé či ve špatném stavu (zdravotní důvody).

Z keřů je navržena k odstranění většina skupinových výsadeb a zbytků živého plotu (roztrošené přestárlé keře, jalovcové skupiny a mezernaté prosychající živé ploty, popř. nevhodné dosadby druhů, které se sem tvarově naprosto nehodí – ibišky na kmínku apod.).

Navrhované řešení vychází z úpravy prostoru tak, aby plochy kolem domů působily příjemným dojmem, aby nevznikaly hradby kolem chodníků a naopak byl prostor otevřený a přehledný.

Uliční prostor ul. Ostružinová – aby ulice působila příjemně a obytně, je vhodné doplnit prostor před domy kvetoucími keři (lemování budov, dosadba stávajících keřů - výška keřů max. 1,5m + pokryvné výsadby na volné plochy), vhodné jsou např. kolkvie, pustomyly a svídy, namísto trávníků je vhodný povrch – vzhledem k názvu ulice se nabízí - okrasné ostružiníky. Do pásu mezi chodníkem a parkovištěm je navrženo nově dosázet menší stromy – vzhledem k tomu, že se zde nedaří jeřábům, jsou navrženy jiné kvetoucí stromy – buď střemchy, nebo sakury. Stromořadí z jednoho druhu je navrženo již od napojení na ul. Hudcova až dolů po ul. Jablonovou. Směrem z ulice Hudcovy je navržena dosadba stávajícího lipového stromořadí na místech, kde to umožní vedení stávajících inženýrských sítí.

Do prostoru mezi ulicemi Ostružinová a Rybízová je dosazeno minimum stromů, do dětského hřiště je navržen solitérní svitel (Koelreuteria japonica) – má vzdušnou lehčí korunu, tudíž nebude tvořit velké přístínění blízkým domům. Ze zadní části bloku domů Ostružinová jsou opět navrženy kvetoucí keře (ružička či vaječnice), výška max. 1-1,5m. Zhruba ve střední části vzniká prostor i pro výsadbu dvojice keřů na kmínku (muchovníky). Podél chodníku je navrženo prodloužení stávajícího živého plotu ze skalníků.

Kolem sportovního hřiště je navržena výsadba dvojice střemch na hranu svahu (optické a hlukové oddělení od domů – Ostružinová), dále solitérní jírovec a u stávající skupinky borovic a bříz je vysazen jeden jilm. Prostor kruhového posezení – je vhodné osadit prostor více lavičkami, do centrální trávníkové plochy vložit výtvarný prvek či herní prvek (není zde možné uvnitř plochy sázet dřeviny – z důvodu ochranných pásem stávajících vedení inženýrských sítí). Vhodné by bylo dosadit z vnější strany kruhu kvetoucí stromy, avšak je nutné počkat, jak bude řešen terén kolem nové stavby a dosadby provést až po vyřešení terénních úprav a návaznosti na novou budovu.

Stávající keře před budovou Rybízová jsou ponechány v maximální možné míře, ale je možné provést i výraznější zásahy do stávajících porostů (dle přání obyvatel domů). Stávající keře jsou dosazeny kvetoucími druhy (výška do 1-1,5m), a dále pokryvnými výsadbami (korunatka).

Za budovami Rybízová jsou rovněž navrženy k výsadbě kvetoucí keře (okrasné meruzalky = okrasné rybízy či růže), dominantu však tvoří solitérní kvetoucí stromky (keře na kmínku) – muchovníky, vysazené do trávníku (vzniká příjemnější obytný uliční prostor). Nové volně rostlé živé ploty (nižší) jsou rovněž navrženy i za domy Jabloňová 1-3-5). Do centrální volné trávníkové plochy jsou navrženy okrasné jabloně a solitérní jírovec, volně rostlé listnaté keře pak lemují příjezd ke garážím (meruzalky/okrasné rybízy, zimolezy, pustoryly).

V ulici Jabloňová jsou odstraněny původní přestarlé keřové porosty a celá plocha je nově zatravněna. Mezi vstupy jsou situovány čtyři okrasné jabloně, které jsou zásadní pro nové vyznění uličního prostoru (celé ulici v této části chybí výraznější zeleň). Tam, kde není z prostorových důvodů možné vysadit jabloně, jsou navrženy alespoň vyšší růže, které budou pohledově zajímavé jak při pohledu z ulice, tak při pohledu z domu. Protější stranu ulice není možné osadit dřevinami, všude jsou ochranná pásma vedení inženýrských sítí.

Z jižní strany bloku budov Jabloňová 22-28 jsou navrženy podél budovy růže, které alespoň trochu svým kvetením rozzáří uliční prostor (stávající lipové stromořadí nemá výrazné kvetení). Do prostoru za domem směrem ke Kuřimské ulici jsou vysazeny okrasné jabloně, které lemují vyšlapanou stezku, dále javorové stromořadí, které odděluje pravoúhlou panelovou příjezdovou cestu od parkové plochy a kvetoucí střemchy, které doplní volnou plochu spolu s jabloněmi o prvek kvetení. Prostor parkování na jihu je alespoň zčásti opticky oddělen od parkové plochy volně rostlými listnatými keři (zimolez, pustoryl).

Psí výběh – je nově dosazen o listnaté stromy tak, aby byl prostor více přistíněn, podél severní hranice je vysazeno javorové stromořadí, směrem k bloku bytových domů je navržena trojice střemch, příp. lze vysadit i sakury, poblíž vstupu pak solitérní stromová líska. Veškeré nově vysazené stromy v areálu psího výběhu budou mít ochranu kmene v dostatečné vzdálenosti ošetřenou tak, aby se psi nedostali ke kmeni a stromy tak měly šanci se ujmout a růst (nutné omezit možnost močení psů ke stromům).

Prostor před Domovem pro seniory – stávající kruhové parkoviště je odděleno od okolí nižším živým plotem z růží (výška cca 1 m). Pod stávající javor v kruhové ploše budou vysazeny trvalky, po levé straně bude prostor využit k vytvoření místa pro posezení (lavička pod solitérním stromem (řešení vychází z původní koncepce řešení prostoru). Celý prostor je dosazen kvetoucími okrasnými jabloněmi, rovněž ulice Jabloňová je lemována tam, kde to umožňují inženýrské sítě, rovněž okrasnými jabloněmi. Směrem do křižovatky s Podpěrovou ulicí je dosazena skupinka stromů (jerlín, sakura a střemcha – kvetoucí stromy), jinak je celý prostor ponechán volný, zatravněný (přehlednost křižovatky).

Naproti přes ulici směrem k mokřadu se nachází volný prostor, v současné době pouze zatravněný. Navrhované výsadby respektují volný ráz prostoru a návaznost na přírodně laděnou sousedící plochu, jsou tedy navrženy pouze stromové výsadby s korunami v podchodné výšce, tudíž procházejícím lidem zůstává zachována přehlednost prostoru. Druhá skladba vychází z celkové koncepce (okrasné jabloňové stromořadí podél ulice Jabloňová) a přírodní druhy směrem k mokřadu (střemchy, duby).

Nově navržené keře v celé ploše vychází při dosadbách z původních druhů, pokud se jedná o nové volně rostlé živé ploty, jsou navrženy druhy, které jsou méně vzrůstné (cca 1,5m), aby nebylo nutné tvarování. Kvetoucí keře jsou z větší části situovány kolem budov, kde zaplňují nevzhledné a jednotvárné suterénní patro (stejně jednotvárné stěny) a svým kvetením oživují prostor, výška keřů u domu nepřesahuje 1-1,5m. Vhodné kvetoucí druhy jsou např. vajgérie, tavolníky, růže apod.

VHODNÉ DRUHY LISTNATÝCH DŘEVIN – LOKALITA JABLOŇOVÁ, BRNO - MEDLÁNKY

Stromy listnaté:

ACER CAMPESTRE 'ELSRIJK' (javor babyka) – výška 10m, šířka 7m

ACER PLATANOIDES (javor mléč) – výška 20-30m, šířka 15-20m

AESCULUS x CARNEA 'BRIOTII' (jírovec)

- jírovec více odolný klíněnce jírovcové, červeně kvetoucí, plodí vzácně, na podzim žluté listy, výška 15-20m, šířka cca 15m

AMELANCHIER ARBOREA 'ROBIN HILL' (muchovník)

- menší stromek, bílé kvetoucí, má jedlé tmavě červené plody, na podzim oranžovo červené listy (krásné bílé laty květů a na podzim barví výrazně červeně), výška 4-8m, šířka 2-4m

GLEDITSIA TRIACANTHOS 'SUNBURST' (dřezovec) – výška 5-9m, šířka 2-4m, nevýrazné květy, vzdušná řidší koruna, světle zelené listy po celý rok

KOELREUTERIA PANICULATA (svitel)

– svitel latnatý, výška max. 6-8m, šířka koruny 4-6m, kvete až v létě, výrazné žluté laty (moc pěkná), plody – cca 4cm velké měchýřky

MALUS SP. (okrasná jabloň) – např.:

M. 'Golden Hornet' - výška – 6m, květy bílé, plody zářivě žluté, drží dlouho na větvích

M. 'Cardinal' - růžově kvetoucí, drobné červené plody

M. 'Red Sentinel' - růžovobílé květy, červené plody, M. floribunda – růžové květy

MESPILUS GERMANICA (mišpule) – výška 3-6m, šířka 2-4m, bílé květy, plod mišpule

PLATANUS x ACERIFOLIA (platan) – výška 20-23m, šířka 15-22m, nenápadné květy, plod nápadné strbouly s dlouhou stopkou (ježci), výrazná deskovitě se odlupující borka

PRUNUS AVIUM 'PLENA' (okrasná třešeň) - 7 - 12 metrů vysoký strom s pravidelně větvenou, hustou korunou, v dospělosti kulovitého tvaru. V mládí roste bujněji. Kvete velkými sněhově bílými květy na konci dubna, plnokvětá forma, která nevytváří plody.

PRUNUS CERASIFERA 'NIGRA' (myrobalán, červenolistý) - 5 – 7 m vysoký keř nebo stromek s otevřenější kulovitou korunou, listy a mladé větve jsou tmavé, purpurově červené, kvete začátkem dubna narůžovělými květy, plody má tmavě červené, jedlé. Plodí ale velmi málo. Významná dřevina pro svůj barevný efekt.

PRUNUS FRUTICOSA (okrasná višeň) – výška 3-6m, šířka do 3m, bílé květy

PRUNUS PADUS (střemcha) – střemcha, výška 10-15m, šířka 8m, kvete bohatě bílými květy v latách, plody malé černé bobulky, které sezobou ptáci, menší strom

PRUNUS 'RHEXII' (okrasná třešeň, malý stromek) – výška 4-5m, menší strom s 3 – 4 cm velkými, bílými plnokvětými květy a s kulovitou, nepravidelně větvenou korunou. Kvete v květnu.

PRUNUS SERRULATA 'ROYAL BURGUNDY' (sakura, červenolistá) – výška 6-8m, šířka 3-6m, vínově červené listy, sytě růžové květy

PRUNUS TRILOBA 'PETZOLDII' (okrasná mandloň) - malý stromek 3-4m, jemné zelené listy na podzim oranžové, bohatě kvete růžovými bohatými květy

PYRUS COMMUNIS 'BEECH HILL' (okrasná hrušeň) - užší vzpřímená koruna, na podzim zbarvuje listy oranžovočerveně, kvete bíle, plody malé – 2-4cm

PYRUS SALICIFOLIA 'PENDULA' (okrasná hrušeň) - výška 3-5m, šířka 2-4m, výrazná stříbřitými listy, kvete bíle

SOPHORA JAPONICA 'REGENT' - jerlín, výška až 20m, šířka 10-15m, kvete v létě, v bohatých žlutých latách, voní, tmavě zelené listy, kvete už brzy v mládí

Listnaté keře:

Cornus alba, sibirica – svída – bílé květy, červené či žluté výhony (větvíčky – barva kůry), černé plody

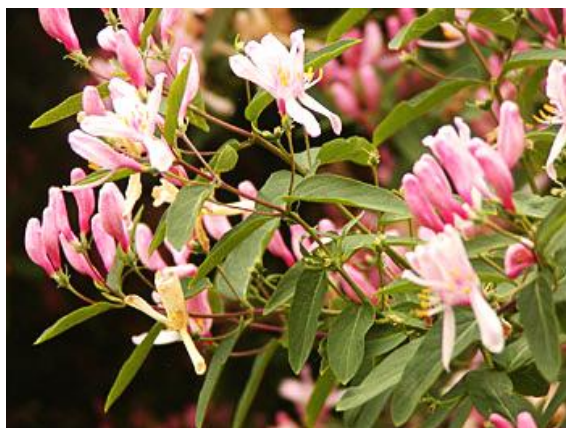
Cotoneaster – skalník, více druhů, nízké pokryvné keře, bílé květy, červené bobule, některé jsou stálezelené

Ligustrum atrovirens 'Lodense' - ptačí zob obecný, bílé květy, černé plody, poloopadavý, výška 1-2m

Lonicera tatarica (zimolez) – červeně kvetoucí

Philadelphus virginalis (pustoryl) – bíle kvetoucí

Physocarpus opulifolius (tavola) – bíle kvetoucí, na podzim pěkné plody – měchýřky

Spiraea bumalda 'Goldflame' (tavalník) - nízké keříky, květy růžové, listy žlutě panašované

Spiraea cinerea 'Grefheim' (tavalník) - květy bílé, celá rostlina jemně pýřitá, moc pěkná

Ribes alpinum, sanguineum – meruzalka horská

Rosa glauca, rugosa, nitida – růže – větší husté keře, šlechtěné přírodní druhy (ne ty záhonové),
výška 1-1,5m

Viburnum opulus, lantana, rhytidophyllum – kalina, vyšší keře, i stálezelené

Weigela x hybrida – vajgélie, výška cca 1,5m, krásné květy

Weigela x hybrida – vajgélie, výška cca 1,5m, krásné květy

Stephanandra incissa 'Crispa' – korunatka, výška cca 0,5m, pokryvná

